

ΑΡ. 3535ΑΡ. ΑΠΟΦΑΣΗΣ 10**Αριθμός 5388****Ο ΠΕΡΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΝΟΜΟΣ (ΝΟΜΟΙ 30(Ι) ΚΑΙ 122(Ι) ΤΟΥ 2001)**

Απόφαση δυνάμει του άρθρου 21

Ο Έφορος Δημοσίων Ενισχύσεων, ασκώντας τις εξουσίες που του παρέχονται δυνάμει του άρθρου 21 των περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων Νόμων του 2001, εκδίδει την ακόλουθη απόφαση:

Τίτλος: Σχέδιο παροχής οικονομικής βοήθειας σε εξαγωγείς υπηρεσιών οι οποίοι συμμετέχουν με δικά τους έξοδα σε εκθέσεις του εξωτερικού.

1. Διαδικασία

Στις 31 Ιουλίου 2001 κοινοποιήθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, ως αρμόδια αρχή, στον Έφορο Δημοσίων Ενισχύσεων πρόγραμμα ενισχύσεων το οποίο φέρει τον τίτλο «Σχέδιο παροχής οικονομικής βοήθειας σε εξαγωγείς υπηρεσιών οι οποίοι συμμετέχουν με δικά τους έξοδα σε εκθέσεις του εξωτερικού». Η κοινοποίηση έγινε σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 21 των περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων Νόμων του 2001 (εφεξής καλούμενων ως «ο Νόμος») και του περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων (Λιαιδικασία Κοινοποίησης) Διατάγματος του 2001.

Το πρόγραμμα βρισκόταν σε ισχύ κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του Νόμου (30.4.2001) και ως εκ τούτου με βάση το άρθρο 21 συνιστά υφιστάμενο πρόγραμμα το οποίο δεν προβλέπει ημερομηνία λήξης.

2. Περιγραφή του κοινοποιηθέντος προγράμματος ενισχύσεων:

- (α) Αρμόδια Αρχή υπεύθυνη για την εφαρμογή της κοινοποιηθείσας ενίσχυσης είναι το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.
- (β) ο στόχος της κοινοποιηθείσας ενίσχυσης είναι η προώθηση των εξαγωγών των υπηρεσιών που προσφέρει η Κύπρος.
- (γ) η ενίσχυση χορηγείται με τη μορφή επιχορήγησης.

- (δ) δικαιούχοι της κοινοποιηθείσας ενίσχυσης είναι οι επιχειρήσεις παρόχης υπηρεσιών που δεν τυγχάνουν οποιασδήποτε ιδιαίτερης φορολογικής μεταχείρισης και οι οποίες θα λαμβάνουν μέρος σε εκθέσεις στο εξωτερικό με σκοπό την προώθηση εξαγωγής υπηρεσιών. Δε γίνεται οποιοσδήποτε διαχωρισμός μεταξύ μεγάλων και μικρομεσαίων επιχειρήσεων (Μ.Μ.Ε.).
 - (ε) επιλέξιμα κόστη-ένταση: κόστος ενοικίου του χώρου και κατασκευής του περιπτέρου μέχρι 50%. Στα έξοδα περιλαμβάνεται και το δικαίωμα συμμετοχής, η εγκατάσταση ηλεκτρισμού, τηλεφώνου και νερού (όχι η κατανάλωση), τα φωτιστικά και τα απαραίτητα έπιπλα.
 - (στ) η ενίσχυση αφορά καταβολή επιχορήγησης με ανώτατο όριο £500 σε περιπτώσεις που η επιχείρηση λαμβάνει μέρος μαζί με άλλες κυπριακές επιχειρήσεις σε έκθεση στο εξωτερικό που διοργανώνεται από ιδιωτική εταιρεία ειδικά για την προώθηση της εξαγωγής υπηρεσιών από την Κύπρο και ανώτατο όριο £1.000 σε περιπτώσεις που η επιχείρηση λαμβάνει μέρος σε γενικές ή εξειδικευμένες εκθέσεις υπηρεσιών που διοργανώνονται στο εξωτερικό.
 - (ζ) το πρόγραμμα δεν έχει ημερομηνία λήξεως.
 - (η) προϋπολογισμοί: προβλεπόμενη ετήσια δαπάνη £0,03 εκ.
 - (θ) νομική βάση: κρατικός προϋπολογισμός (άρθρο 35.274 κεφάλαιο 14.02.3)
 - (ι) προβλεπόμενοι δικαιούχοι: 501-1000.
 - (ια) μέσα παροχής πληροφοριών και ελέγχου. Η Αρμόδια Αρχή ζητεί αποδεικτικά στοιχεία όπως αεροπορικά εισιτήρια, τιμολόγια και αποδείξεις πληρωμής των εξόδων ενοικίου και κατασκευής του περιπτέρου, φωτογραφία του περιπτέρου στο χώρο της έκθεσης και άλλα σχετικά έγγραφα. Η Αρμόδια Αρχή δεσμεύεται περαιτέρω ότι, σε περίπτωση έγκρισης, θα υποβάλλει προς τον Έφορο, σύμφωνα με το άρθρο 12 του Νόμου, αναλυτική τριμηνιαία έκθεση για τον τρόπο και το στάδιο υλοποίησης του προγράμματος.
 - (ιβ) σόφρευση: Δεν προβλέπεται σόφρευση.
- 3. Αξιολόγηση της ενίσχυσης που κοινοποιήθηκε:**
- (α) Σύμφωνα με το άρθρο 3 των περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων Νόμων, ουδεμία παροχή δημόσιας ενίσχυσης είναι επιτρεπτή στη Δημοκρατία εκτός αν έχει προηγουμένως εγκριθεί από τον Έφορο. Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου, «δημόσια ενίσχυση» σημαίνει την οικονομική ενίσχυση που χορηγείται υπό οποιαδήποτε μορφή, άμεσα ή έμμεσα, από το Δημόσιο ή με πόρους του Δημοσίου και που νοθεύει ή απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό δια της εννοϊκής μεταχείρισης ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής.
 - (β) Η κοινοποιηθείσα ενίσχυση κρίθηκε ότι συνιστά δημόσια ενίσχυση διότι ικανοποιεί σωρευτικά τις προϋποθέσεις του Νόμου—
 - (i) Χορηγείται άμεσα από το Δημόσιο, διότι η κοινοποιηθείσα ενίσχυση χορηγείται από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, από φορέα δηλαδή του Κράτους. Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου, Δημόσιο σημαίνει το Κράτος, τους Δήμους και τις Κοινότητες.

- (ii) συνιστά οικονομικό όφελος αφού η επιχορήγηση που παρέχεται στις δικαιούχους επιχειρήσεις (δικαιούχος 2(δ) ανωτέρω) σημαίνει οικονομικό πλεονέκτημα το οποίο οι αποδέκτριες επιχειρήσεις δε θα είχαν λάβει υπό τις κανονικές συνθήκες της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας.
- (iii) συνιστά ευνοϊκή μεταχείριση ορισμένων επιχειρήσεων ή κλάδων παραγωγής κι αυτό γιατί η επιχορήγηση δε δίδεται γενικά σε όλες ανεξαιρέτα τις επιχειρήσεις αλλά περιορίζεται στις επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών οι οποίες συμμετέχουν σε εκθέσεις στο εξωτερικό.
- (iv) τέλος, επειδή το κοινοποιηθέν πρόγραμμα επιτρέπει τη χορήγηση ενισχύσεων στις δικαιούχους επιχειρήσεις (2(δ) ανωτέρω) και επειδή οι ενισχύσεις αποτελούν πλεονέκτημα προς αυτές, γι' αυτό το μέτρο είναι σε θέση να νοθεύσει τον ανταγωνισμό στις αγορές άλλων χωρών.
- Η διαπίστωση και μόνο της ύπαρξης νόθευσης ή της δυνατότητας νόθευσης του ανταγωνισμού ικανοποιεί και την τελευταία προϋπόθεση που θέτει ο Νόμος στο άρθρο 2 στον ορισμό του όρου δημόσια ενίσχυση. Ως εκ τούτου, δεν απαιτείται εκ του Νόμου να εξεταστεί περαιτέρω κατά πόσο η νόθευση του ανταγωνισμού είναι σημαντική ή όχι. Συνεπώς, ακόμα και στις περιπτώσεις εκείνες που το μερίδιο αγοράς των ενισχυόμενων επιχειρήσεων είναι αμελητέο, η πιο πάνω προϋπόθεση ικανοποιείται.
- (γ) Εφόσον από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η κοινοποιηθείσα ενίσχυση συνιστά δημόσια ενίσχυση σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου, εξετάστηκε κατά πόσο αυτή ανήκει στις κατηγορίες ενισχύσεων που δεν εμπίπτουν στις διατάξεις του Νόμου σύμφωνα με το άρθρο 6 του Νόμου, για τις οποίες, όμως, απαιτείται κοινοποίηση.
- Όσον αφορά την πρώτη κατηγορία ενισχύσεων που προνοεί το άρθρο 6 του Νόμου, δηλαδή τις δημόσιες ενισχύσεις προς τη γεωργία, την κτηνοτροφία και την αλιεία κρίθηκε ότι δεν εφαρμόζεται στο παρόν σχέδιο διότι όλοι οι δικαιούχοι δραστηριοποιούνται αποκλειστικά στον τομέα της παροχής υπηρεσιών.
- Αναφορικά, εξάλλου, με τη δεύτερη κατηγορία ενισχύσεων που προνοεί το άρθρο 6 του Νόμου, δηλαδή τις δημόσιες ενισχύσεις προς τις επιχειρήσεις που ανήκουν άμεσα ή έμμεσα κατ' αποκλειστικότητα σε αλλοδαπούς και οι οποίες κτώνται το εισόδημά τους από πηγές εκτός της Δημοκρατίας κρίθηκε ότι, εφόσον οι επιχειρήσεις αυτές τυγχάνουν ιδιάζουσας φορολογικής μεταχείρισης δεν είναι δικαιούχοι (2(δ) ανωτέρω).
- (δ) Λαμβανομένων υπόψη των πιο πάνω εξετάστηκε περαιτέρω σε ποια κατηγορία ενισχύσεων, από τις κατηγορίες που προνοούν τα άρθρα 4, 5 και 5Α του Νόμου, εμπίπτουν οι υπόλοιπες δημόσιες ενισχύσεις.
- Αρχικά εξετάστηκε κατά πόσο η κοινοποιηθείσα ενίσχυση εμπίπτει στις κατηγορίες των

ενισχύσεων του άρθρου 4 του Νόμου που ο Έφορος υποχρεούται να εγκρίνει. Επειδή η ενίσχυση παρέχεται αποκλειστικά σε επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών οι οποίες συμμετέχουν σε εκθέσεις στο εξωτερικό με σκοπό την προώθηση εξαγωγής υπηρεσιών, κρίθηκε ότι η ενίσχυση δεν εμπίπτει σε καμιά από τις πέντε κατηγορίες που ορίζει το άρθρο 4.

Στη συνέχεια εξετάστηκε κατά πόσο η δημόσια ενίσχυση εμπίπτει στην απαγόρευση του άρθρου 5Α. Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου ενίσχυση για εξαγωγές σημαίνει δημόσια ενίσχυση που συνδέεται άμεσα με τις εξαγόμενες ποσότητες, τη δημιουργία και λειτουργία δικτύου διανομής ή τις τρέχουσες δαπάνες εξαγωγικής δραστηριότητας. Νοείται ότι δεν αποτελούν ενισχύσεις για εξαγωγές οι δημόσιες ενισχύσεις που συνδέονται με το κόστος συμμετοχής σε εκθέσεις και το κόστος μελετών και συμβουλών για την εισαγωγή σε νέα γεωγραφική αγορά νέου ή υπάρχοντος προϊόντος. Η κοινοποιηθείσα ενίσχυση συνδέεται άμεσα με το κόστος συμμετοχής σε εκθέσεις. Κατά συνέπεια κρίθηκε ότι η κοινοποιηθείσα ενίσχυση δεν εμπίπτει στο άρθρο 5Α του Νόμου.

Ενόψει των πιο πάνω, κρίθηκε ότι η κοινοποιηθείσα ενίσχυση εμπίπτει στις πρόνοιες του άρθρου 5 και πιο συγκεκριμένα του 5(1)(β) του Νόμου, δηλαδή στις ενισχύσεις που μπορεί να εγκριθούν από τον Έφορο και αφορούν την προσώθηση της ανάπτυξης ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων, εφόσον δεν αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών σε βαθμό αντίθετο με το κοινό συμφέρον.

Αφού λήφθηκε περαιτέρω υπόψη ότι το άρθρο 5(2) του Νόμου προνοεί την έκδοση κανονισμών, όπου είναι απαραίτητο, που περιέχουν λεπτομερή κριτήρια για την έγκριση δημόσιων ενισχύσεων δυνάμει του άρθρου 5(1) του Νόμου, κρίθηκε ότι σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 5 του Νόμου η κοινοποιηθείσα ενίσχυση δύναται να εγκριθεί από τον Έφορο με βάση τις πρόνοιες του Νόμου ή και των δυνάμει του άρθρου 5(2) του Νόμου εκδοθέντων Κανονισμών.

Ο Έφορος, αφού έλαβε υπόψη τις λεπτομέρειες του κοινοποιηθέντος προγράμματος (σκοπό – ένταση – δικαιούχους – σώρευση κ.ά.), έκρινε ότι τα κριτήρια που καθορίζουν οι περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων (Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις) Κανονισμοί του 2001 θα μπορούσαν να ικανοποιηθούν, νοούμενον ότι το κοινοποιηθέν πρόγραμμα ενισχύσεων θα τύχει ορισμένων τροποποιήσεων. Αήφθηκαν, επίσης, υπόψη τα μέτρα ελέγχου και πληροφοριών που θα εφαρμόζει η Αρμόδια Αρχή σε περίπτωση έγκρισης του προγράμματος.

Σύμφωνα με τον κανονισμό 7(β) των πιο πάνω Κανονισμών, οι ενισχύσεις που χορηγούνται σε μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις και δε σχετίζονται με επενδύσεις εγκρίνονται από τον Έφορο, εφόσον συνδέονται με την πρόσθετη δαπάνη που είναι αναγκαία για τη μίσθωση, το στήσιμο και τη λειτουργία του περιπτέρου για την πρώτη συμμετοχή της επιχείρησης σε συγκεκριμένη εμπορική έκθεση και η ακαθάριστη ενίσχυση δεν υπερβαίνει το 50% των επιλέξιμων κόστων. Οι Μ.Μ.Ε ορίζονται στο παράρτημα των πιο πάνω Κανονισμών.

Επιπλέον, σύμφωνα με τον Κανονισμό 9 των ίδιων Κανονισμών, «χορηγηθείσες ενισχύσεις σχετικά με το ίδιο επιλέξιμο κόστος, δε σωρεύονται με οποιαδήποτε άλλη ενίσχυση, εφόσον η σωρευση αυτή έχει ως αποτέλεσμα ένταση ενίσχυσης υπερβαίνουσα την καθοριζόμενη με τους παρόντες Κανονισμούς».

Με βάση τους πιο πάνω Κανονισμούς, κρίθηκε ότι το κοινοποιηθέν πρόγραμμα δεν μπορεί να εγκριθεί ως έχει, διότι δεν πληροί όλες τις πιο πάνω προϋποθέσεις. Συγκεκριμένα, το πρόγραμμα δεν αποτελείται αποκλειστικά σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις και δεν καλύπτει το πρόσθετο κόστος μόνο της πρώτης συμμετοχής σε συγκεκριμένη έκθεση. Συνεπώς, σύμφωνα με το άρθρο 21 του Νόμου, το πρόγραμμα αυτό θα πρέπει να τροποποιηθεί ή να καταργηθεί το αργότερο μέχρι τις 30.4.2003.

Ενόψει των πιο πάνω, ο Έφορος έκρινε ότι το πρόγραμμα εγκρίνεται με τον όρο ότι η αρμόδια αρχή θα προβεί πριν τις 30.4.2003 στις ακόλουθες τροποποιήσεις:

Δικαιούχοι του προγράμματος να είναι μόνο οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις όπως αυτές ορίζονται στο παράρτημα των πιο πάνω Κανονισμών και η ενίσχυση να αφορά μόνο την πρώτη συμμετοχή σε συγκεκριμένη έκθεση.

Σε περίπτωση που η Αρμόδια Αρχή δεν τροποποιήσει το κοινοποιηθέν πρόγραμμα μέχρι τις 30.4.2003 αυτό θα πρέπει να καταργηθεί. Ο Έφορος, όμως, αφού έλαβε υπόψη τους όρους με βάση τους οποίους παραιοχρησιάζεται η ενίσχυση, διαπίστωσε ότι η Αρμόδια Αρχή, μετά την κατάργησή του, με βάση τα άρθρα 2 και 7 του Νόμου, δύναται να χαρακτηρίσει το πρόγραμμα ως ενίσχυση de minimis, δηλαδή, ενίσχυση προς μία επιχείρηση, που λόγω του πολύ μικρού ύψους της (κάτω των £57.000 για περίοδο τριών χρόνων) δεν επιφέρει ή δεν μπορεί να επιφέρει οποιαδήποτε αισθητή νόθευση στον ανταγωνισμό. Σε μια τέτοια περίπτωση, η ένταση της ενίσχυσης δύναται να είναι μέχρι και 100% υπό την προϋπόθεση, σύμφωνα με το άρθρο 7 του Νόμου, ότι καμία επιχείρηση δε δικαιούται να λάβει, ως ενισχύσεις de minimis, πέραν των £57.000 ανά τριετία. Ταυτόχρονα, εάν το πρόγραμμα χαρακτηριστεί ως de minimis, τότε θα μπορεί να αποτελείται σε όλες τις επιχειρήσεις εξαγωγών υπηρεσιών (όχι μόνο στις μικρομεσαίες) και οι ενισχύσεις θα μπορούν να καλύψουν επαναλαμβανόμενες συμμετοχές σε συγκεκριμένη έκθεση.

4. Απόφαση:

Για τους λόγους αυτούς,

Ο Έφορος Δημοσίων Ενισχύσεων αποφασίζει τα εξής:

- A. Το κοινοποιηθέν πρόγραμμα ενισχύσεων με τίτλο «Σχέδιο παροχής οικονομικής βοήθειας σε εξαγωγείς υπηρεσιακών οι οποίοι συμμετέχουν με δικά τους έξοδα σε εκθέσεις του εξωτερικού» συνιστά δημόσια ενίσχυση σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου. Το πρόγραμμα κρίθηκε ότι αντιβαίνει σε ορισμένους όρους και διατάξεις του Νόμου ή και των Κανονισμών. Ως εκ τούτου, ο Έφορος, αφού έλαβε υπόψη και τα μέτρα ελέγχου και πληροφοριών που θα εφαρμόσει η Αρμόδια Αρχή σε περίπτωση έγκρισης του προγράμματος, αποφασίζει έγκριση του προγράμματος υπό τον όρο ότι τούτο θα τροποποιηθεί πριν τις 30.4.2003 και θα καθιστά δικαιούχους μόνο τις Μ.Μ.Ε. και θα καλύπτει το πρόσθετο κόστος μόνο της πρώτης συμμετοχής σε συγκεκριμένη έκθεση στο εξωτερικό. Σύμφωνα με το άρθρο 21 του Νόμου, το

υφιστάμενο πρόγραμμα μπορεί να συνεχιστεί με την παρούσα μορφή το αργότερο μέχρι τις 30.4.2003 οπότε και θα πρέπει είτε να τροποποιηθεί ως ανωτέρω είτε να καταργηθεί.

Αποφασίζει, τέλος, ότι, εάν το κοινοποιηθέν πρόγραμμα καταργηθεί, δύναται, με βάση το Νόμο, να χαρακτηριστεί από την Αρμόδια Αρχή ως ενίσχυση de minimis.

- B. Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στο Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.

Έγινε στις 28 Σεπτεμβρίου 2001.

ΧΡ. ΑΝΔΡΕΟΥ,

Έφορος Δημοσίων Ενισχύσεων.

(Ε.Λ.Ε. 25.06.002.10 (08.1.3.3.1.1.9))